

24. Aarg.

15. December 1908.

Nr. 21.

Kjøbenhavns kommunale Styrelse.

Af Borgerrepræsentant, Overretssagfører A. Hvass.

Samtidig med at Københavns Borgere i Aug. 1658 tilsagde Kong Frederik den Tredie deres kraftige Bistand til at afværge det svenske Overfald, betingede de sig af Kongen en Række Tilsagn om en friere kommunal Forfatning, og efter at Borgene under Stormen den 10.—11. Februar 1659 havde holdt deres Løfte til Kongen og derigennem bidraget væsentligt til at frelse Staden og hele Riget fra Svenskerne, fik Byen 1661 af Kongen sine berømte Privilegier. Efter disse skulde der bl. a. vælges 32 Mænd af de bedste og fornemste Borgere i Staden, som sammen med Præsident, Borgmester og Raad (Magistraten) skulde overveje og træffe Bestemmelse om, hvad der tjente til Stadens Bedste, navnlig om Byens Indtægt og Udgift. Ganske vist valgtes der 32 Mænd af Magistraten, der atter valgtes af Kongen, saa at Borgernes Deltagelse i Byens Styrelse særlig under Enevoldsmagten ikke var meget fremtrædende, men Grunden var lagt og Rammerne spændte til en senere mere demokratisk Ordning.

Efter at Julirevolutionen i 1830 havde blæst en friskere Vind ind over Europas Lande og Byer, fik Kbhvn. 1840 en friere

Forfatning. Et Vælgerkorps, der dog væsentligst bestod af Grundejerne, og som kun talte ca. 1900 Vælgere, fik Ret til at vælge sine Repræsentanter til Ledelsen af Byens Styrelse, medens Magistraten, som hidtil valgtes af Kongen. Her mødes første Gang Navnet Borgerrepræsentant, og disses Antal sættes til 36.

I Martsdagene 1848 var det Københavns Kommunalbestyrelse med Overpræsident Lange og Borgerrepræsentationens Formand Hvidt i Spidsen, der henvendte sig direkte til den enevældige Konge og opfordrede ham til at tage et nyt Ministerium i Overensstemmelse med Folkets Ønsker og Stemninger. Kongen kunde svare, at han allerede havde afskediget det gamle Ministerium, og i det nye fik Hvidt Sæde uden særlig Portefeuille, egentlig som en Repræsentant for Kbhvn.

Den nuværende Forfatning daterer sig fra Loven af 4. Marts 1857 med Vedtægt af 30. Decbr. s. A. og Valglov af 23. Decbr. 1865. Loven af 1857 er givet i en Periode, hvor man saa forholdsvis frisindet paa Befolkningens Deltagelse i det offentlige Liv, og indenfor den naturlige Begrænsning,